

CÁCH VIẾT MỘT BỘ TEST CƠ BẢN

PHẦN BỔ SUNG CHO
KIỂM TRA TÍNH ĐÚNG ĐẮN VÀ HIỆU NĂNG CỦA CHƯƠNG TRÌNH
BẰNG BỘ TEST

TABLE OF CONTENT

Cấu trúc cơ bản của một project

Bộ test đơn giản, lệnh assert, chạy test

Cách sử dụng `@pytest.mark.parametrize`

Cách đảm bảo tính độc lập, mock

Kiểm tra hiệu năng

Các bước tạo và test chương trình

CHÚ Ý

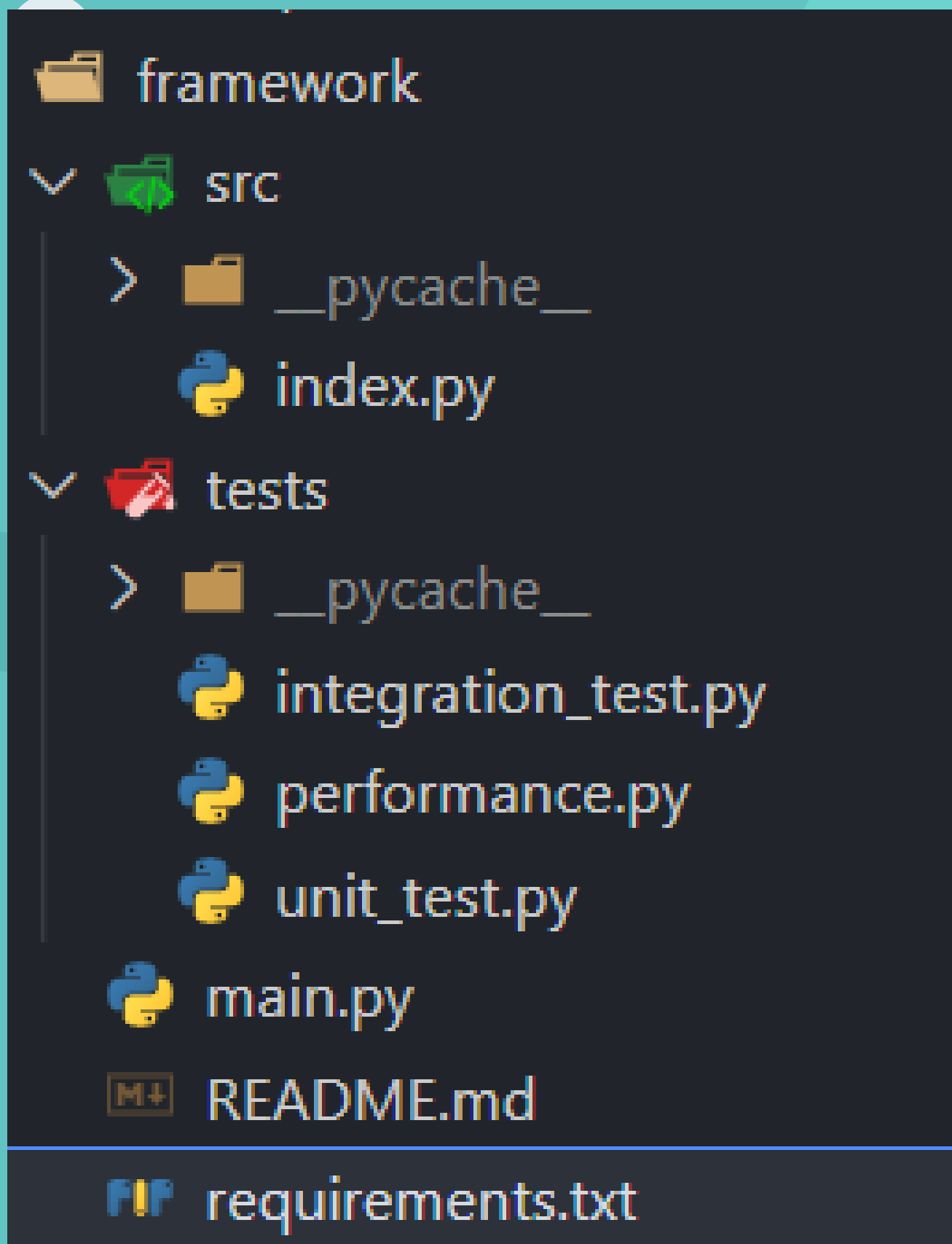
Tất cả code trong phần này đã được đưa lên github [tại đây](#), đây cũng là framework chung, mọi người có thể tải về và dùng cho việc test các bài toán của mình

Mọi người có thể xem ví dụ chi tiết [tại đây](#).

Mọi người vui lòng đọc hướng dẫn chi tiết tại README của các thư mục đó để biết chi tiết cách cài đặt và chạy chương trình nha

CẤU TRÚC CƠ BẢN CỦA PROJECT

- Toàn bộ source code sẽ được đặt trong thư mục `src/`
- Các file test sẽ được viết riêng trong thư mục `tests`
- File `main.py` là file chính của chương trình và mục đích chính là dùng để gọi các hàm đã được viết trong `src`

HÀM TEST CƠ BẢN

- Một hàm test cơ bản sẽ được đặt tên có dạng `test_*` hoặc `*_test`, mục đích của việc đặt tên này là để pytest nhận diện và chạy những hàm này khi test
- Lệnh `assert` có tác dụng là nếu biểu thức phía sau lệnh `assert` trả về `False` thì sẽ thông báo lỗi, chúng ta sẽ sử dụng `assert` để đảm bảo nếu kết quả trả về của hàm cần test khác với kết quả mong đợi thì ta sẽ được thông báo

```
def test_independentFunction_basic():  
    assert independentFunction(1) == 1
```

CHẠY TEST

Chúng ta có thể chạy test bằng lệnh

```
python -m pytest --cov=src/ tests/ --cov-branch --cov-report html
```

Lệnh này có tác dụng chạy tất cả các test có trong thư mục tests/, đồng thời tính branch coverage và đưa kết quả vào thư mục htmlcov

KẾT QUẢ CHẠY TEST THÀNH CÔNG

Tổng số test case và tỉ lệ thành công sẽ được hiển thị

```
PS D:\Learning\Python\CS112.N22.KHCL-Team-3\framework> python -m pytest --cov=src/ tests/ --cov-branch --cov-report html
===== test session starts =====
platform win32 -- Python 3.11.1, pytest-7.2.2, pluggy-1.0.0
rootdir: D:\Learning\Python\CS112.N22.KHCL-Team-3\framework
rootdir: D:\Learning\Python\CS112.N22.KHCL-Team-3\framework
plugins: cov-4.0.0, mock-3.10.0
collected 7 items

tests\unit_test.py ..... [100%]

----- coverage: platform win32, python 3.11.1-final-0 -----
Coverage HTML written to dir htmlcov

===== 7 passed in 0.12s =====
```

KẾT QUẢ CHẠY TEST THẤT BẠI

```
PS D:\Learning\Python\CS112.N22.KHCL-Team-3\framework> python -m pytest --cov=src/ tests/ --cov-branch --cov-report html
===== test session starts =====
platform win32 -- Python 3.11.1, pytest-7.2.2, pluggy-1.0.0
rootdir: D:\Learning\Python\CS112.N22.KHCL-Team-3\framework
plugins: cov-4.0.0, mock-3.10.0
collected 7 items

tests\unit_test.py F..... [100%]

===== FAILURES =====
----- test_independentFunction_basic -----

    def test_independentFunction_basic():
>     assert independentFunction(2) == 1
E       assert 2 == 1
E       + where 2 = independentFunction(2)

tests\unit_test.py:16: AssertionError

----- coverage: platform win32, python 3.11.1-final-0 -----
Coverage HTML written to dir htmlcov

===== short test summary info =====
FAILED tests/unit_test.py::test_independentFunction_basic - assert 2 == 1
===== 1 failed, 6 passed in 0.15s =====
```

- Các test case bị fail sẽ được hiển thị, đồng thời giá trị trong assert sẽ được hiện ra trong dòng màu đỏ
- Số lượng test failed, passed sẽ được hiển thị ở dưới cùng

KẾT QUẢ COVERAGE

Xem trong <htmlcov/index.html>

Coverage report: 86%

coverage.py v7.2.2, created at 2023-04-01 05:58 +0700

Module	statements	missing	excluded	branches	partial	coverage
src\index.py	7	1	0	0	0	86%
Total	7	1	0	0	0	86%

Coverage for src\index.py: 86%

7 statements

6 run

1 missing

0 excluded

0 partial

« prev ^ index » next coverage.py v7.2.2, created at 2023-04-01 05:54 +0700

```
1
2 # Hàm này không gọi hàm nào khác
3 def independentFunction(a):
4     return (a)
5
6 # Hàm này gọi hàm foo nên khi test bằng unit test cần phải mock
7 def functionThatCallOther(a):
8     result = foo(a)
9     return result
10
11
12 def foo(a):
13     return a
```

- Tỷ lệ branch coverage sẽ được ghi ở đây
- Nhấn vào một file xác định để xem branch nào chưa được cover

CÁCH SỬ DỤNG `@PYTEST.MARK.PARAMETRIZE`

- Có nhiều trường hợp, ta muốn sử dụng một hàm test nhưng cho nhiều test case khác nhau, ta có thể sử dụng `parametrize` để truyền nhiều test case vào hàm test qua các tham số

```
@pytest.mark.parametrize(
    "a, expected_result",
    [
        (1, 1), # Test case 1
        (2, 2), # Test case 2
        (3, 3), # Test case 3
    ],
)
def test_independentFunction(a, expected_result):
    assert independentFunction(a) == expected_result
```

@pytest.mark.parametrize nhận vào 2 tham số

- Tham số thứ nhất là danh sách các tham số sẽ được truyền vào hàm test
- Tham số thứ hai là list các test case

Các test case sẽ được lần lượt truyền vào hàm test để chạy, các giá trị trong một test case cũng sẽ được truyền lần lượt vào các tham số theo thứ tự

Trong hàm test ta sẽ dùng các giá trị thông qua các tham số ta đã xác định trước đó

CÁCH ĐẢM BẢO TÍNH ĐỘC LẬP

- Một trong những yêu cầu bắt buộc đối với unit test là ta phải kiểm tra nó trong môi trường độc lập
- Tuy nhiên, trong một hàm chúng ta sẽ có nhiều khả năng gọi một hàm khác mà hàm đó chưa được test đầy đủ hoặc nếu đã test thì cũng không thể đảm bảo chính xác 100%
- Để đảm bảo các lỗi trong các thành phần con không ảnh hưởng đến việc test thành phần chính, ta cần phải làm giả các thành phần đó (mock)

```
def functionThatCallOther(a):  
    result = foo(a)  
    return result
```

Generate tests for the below function

```
def foo(a):  
    return a
```

Trong ví dụ này, mình sẽ test hàm `functionThatCallOther`, hàm này có gọi hàm `foo`, do đó khi test hàm `functionThatCallOther` cần phải mock hàm `foo` trước

VIẾT HÀM MOCK

- Để mock hàm foo ta làm như hình dưới
- Khi viết hàm này, hàm foo vẫn chưa được mock, chỉ khi ta sử dụng fixture này cho các hàm test khác thì hàm foo mới được mock trong phạm vi của hàm test đó
- `foo_return_value` là giá trị ta mong muốn hàm foo sẽ trả về, chúng ta sẽ truyền các giá trị đó vào sau
- Ở đây, ta sẽ mock giá trị trả về của hàm foo bằng giá trị ta truyền trực tiếp vào

```
@pytest.fixture
def mockFoo(mocker, foo_return_value):
    mocker.patch("src.index.foo", return_value=foo_return_value)
```

VIẾT HÀM TEST CÓ SỬ DỤNG MOCK

- Ta sử dụng `@pytest.mark.usefixtures` để đánh dấu là sử dụng fixture `mockFoo`, khi đó hàm `foo` sẽ được mock
- Ta chú ý trong `parametrize`, ở danh sách các tham số có thêm `foo_return_value` đây là giá trị ta mong muốn hàm `foo` sẽ trả về trong từng test case, và giá trị này sẽ được truyền vào `mockFoo` để mock giá trị trả về của hàm `foo` bằng giá trị này

```
@pytest.mark.parametrize(
    "a, foo_return_value, expected_result",
    [
        (1, 1, 1), # Test case 1
        (2, 2, 2), # Test case 2
        (3, 3, 3), # Test case 3
    ],
)

@pytest.mark.usefixtures("mockFoo")
def test_functionThatCallOther(a, expected_result):
    assert functionThatCallOther(a) == expected_result
```

KIỂM TRA HIỆU NĂNG

- Ta sử dụng template này để kiểm tra hiệu năng một hàm bất kì, sau khi chạy chúng ta sẽ có kết quả về thời gian chạy chương trình và lượng bộ nhớ đã sử dụng
- Template này được khai báo trong `tests/performance.py`

```
@profile
def metricFunction():
    independentFunction(random.randrange(1, 28))

if __name__ == "__main__":
    execution_time = timeit.timeit(metricFunction, number=1)
    print(f"Execution time: {execution_time}")
```


KIỂM TRA HIỆU NĂNG

Chúng ta có thể kiểm tra hiệu năng bằng lệnh

```
mprof run tests/performance.py
```

Kết quả

```
PS D:\Learning\Python\CS112.N22.KHCL-Team-3\framework> mprof run tests/performance.py
mprof: Sampling memory every 0.1s
running new process
running as a Python program...
Filename: tests/performance.py
```

Line #	Mem usage	Increment	Occurrences	Line Contents
7	22.6 MiB	22.6 MiB	1	@profile
8				def metricFunction():
9	22.6 MiB	0.0 MiB	1	independentFunction(random.randrang
				e(1, 28))

```
Execution time: 0.02206839999416843
```

CÁC BƯỚC TEST CHƯƠNG TRÌNH/MODULE (WHITE-BOX TEST)

BƯỚC 1

Tạo bản sao của framework này

BƯỚC 2

Viết chương trình

BƯỚC 3

Liệt kê các test case bằng white-box

BƯỚC 4

Viết test và chạy test

CÁC VÍ DỤ TRONG PHẦN NÀY SẼ
ĐƯỢC LẤY TỪ ĐÂY

BƯỚC 1

- Tạo bản sao của framework này bằng cách clone github repository [tại đây](#).
- Sau đó, copy thư mục framework sang vị trí mới và sử dụng

BƯỚC 2

- Viết các thành phần của chương trình tại thư mục `src/`, đây là thư mục sẽ được tính toán coverage
- Sau khi viết các thành phần cần thiết cho chương trình, ta có thể gọi các thành phần đó trong file `main.py`, đây là file chính của chương trình

VÍ DỤ

- Trong chương trình tìm ngày kế tiếp, hàm tính ngày kế tiếp được viết ở file `src/findNextDate.py`
- Trong file `main.py`, mình sẽ viết phần nhập từ bàn phím và in thông báo ra màn hình

```
from src.findNextDate import isValidDate, findNextDate

if __name__ == "__main__":
    day = int(input("Nhập ngày: "))
    month = int(input("Nhập tháng: "))
    year = int(input("Nhập năm: "))

    if not isValidDate(day, month, year):
        print("Ngày không hợp lệ")
    else:
        newDay, newMonth, newYear = findNextDate(day, month, year)
        print(
            f"Ngày tiếp theo của ngày {day}/{month}/{year} là {newDay}/{newMonth}/{newYear}"
        )
```

BƯỚC 3

- Xác định các test case cần thiết bằng phương pháp white-box
- Bạn cũng có thể viết hàm test trước, sau đó sử dụng chức năng tính toán coverage để xác định những điều kiện chưa được bao phủ và thêm dần các test case để đáp ứng đủ độ bao phủ

VÍ DỤ

- Chúng ta sẽ ví dụ với hàm isLeapYear

```
def isLeapYear(year: int) → bool:  
    if year % 400 == 0:  
        return True  
    elif year % 100 == 0:  
        return False  
    elif year % 4 == 0:  
        return True  
    else:  
        return False
```

Test case 1: (2021, False)

Test case 2: (2020, True)

Test case 3: (2000, True)

Test case 4: (2100, False)

	True	False
year % 400 == 0	TC 3	TC 1
year % 100 == 0	TC 4	TC 1
year % 4 == 0	TC 2	TC 1

BƯỚC 4

- Viết hàm test cho chương trình, sử dụng các test case đã xác định ở bước 3
- File test và hàm test phải được đặt tên theo đúng định dạng đã nêu ra ở trước
- Nếu đang sử dụng unit test để kiểm tra thì lặp lại bước 3 với tất cả các module
- Thực hiện test, sau đó, dùng báo cáo về coverage đã giới thiệu ở phần trước để kiểm tra độ bao phủ

VÍ DỤ

- Tạo hàm test_is_leap_year để test hàm isLeapYear
- Truyền các test case vừa rồi vào

```
@pytest.mark.parametrize(  
    "year, output",  
    [(2021, False), (2020, True), (2000, True), (2100, False)],  
)  
def test_is_leap_year(year, output):  
    assert isLeapYear(year) == output
```

VÍ DỤ

- Chạy test bằng lệnh đã được ghi trong README
- Kết quả là:

```
PS D:\Learning\Python\CS112.N22.KHCL-Team-3\examples\find_next_date> python -m pytest
--cov=src/ tests/ --cov-branch --cov-report html
===== test session starts =====
platform win32 -- Python 3.11.1, pytest-7.2.2, pluggy-1.0.0
rootdir: D:\Learning\Python\CS112.N22.KHCL-Team-3\examples\find_next_date
plugins: cov-4.0.0, mock-3.10.0
collected 14 items

tests\test_find_next_day.py ..... [100%]

----- coverage: platform win32, python 3.11.1-final-0 -----
Coverage HTML written to dir htmlcov

===== 14 passed in 0.12s =====
```

VÍ DỤ

- Kiểm tra độ bao phủ bằng cách vào file `htmlcov/index.html`, sau đó, chọn file đang kiểm tra
- Các dòng màu xanh là các dòng đã được bao phủ

```
def isLeapYear(year: int) -> bool:
    if year % 400 == 0:
        return True
    elif year % 100 == 0:
        return False
    elif year % 4 == 0:
        return True
    else:
        return False
```

BÀI TẬP VỀ NHÀ

Deadline: 23:59 - 12/4/2023

(Mọi người sử dụng framework mà mình đưa để test nha)

Viết chương trình kiểm tra tam giác, đưa ra các test case bằng phương pháp Black-box, sử dụng các test case đó để viết test bằng python

Viết chương trình in ra danh sách các số nguyên tố trong phạm vi từ 2 đến n (n nhập từ bàn phím), sử dụng White-box để đưa ra các test case và viết test bằng python
(Yêu cầu phải đạt 100% branch coverage)

Hình thức nộp bài:

*Mọi người tạo thư mục tên "Nộp bài tập/Nhóm 3" trên github của nhóm chính mình
rồi đưa code vào nha*